

Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů – Praha, z. s. – zal. 1922

Věstník**č. 249****15. 2. 2023**

1. Představení výboru SPKS Praha pro roky 2022 – 2026:

Na říjnové valné hromadě byl zvolen nový výbor. Protože jsme velký spolek, který má členy po celé republice, rád bych Vám představil jednotlivé členy výboru.

- předseda – Ing. Lubomír Berka

Lubomír Berka se stal kaktusářem proti své vůli, ve 13 letech „zdědil“ dva truhlíčky s kaktusy po mladší sestře. Díky zahradnické krvi po dědečkovi je nezhadil do popelnice, ale začal se zajímat o to, co jsou zač. Za podpory rodičů se sbírka začala rozrůstat, asi o tři roky později se stal členem Spolku. Zásadním impulsem se staly prázdniny v 16 letech, kdy přesazoval kaktusy ve sbírkách pánů Čepelíka a Donta v Ostrově nad Ohří. Domů se vrátil s kufrem plným kaktusů a hlavně se znalostmi, které znal jen z knih. Dalším impulzem bylo zjištění, že má kaktusáře ve vzdáleném příbuzenstvu (J. Osoba z Teplic nad Metují) a již nebylo úniku. V pařeníštích, na balkónech a nevytápěných sklenících (podle aktuální životní situace) se dopracoval do současné sbírky o velikosti cca 50 m². Kaktusům propadl nejen tím, že je pěstuje, součástí je i studium, a to ho přivedlo až do knihovny Spolku, kterou v té době vedl Rudolf Dufek, ve kterém získal přítele až do jeho smrti. Členem výboru se stal v roce 2000, od té doby je i knihovníkem (spolu s M. Šnajperkovou). Od roku 2008 je jednatelem Spolku a zastupoval Spolek v SČSPKS (kde je od roku 2021 jednatelem) a redakční radě časopisu Kaktusy. Zásadním okamžikem byl rok 2012, kdy ho oslovil Pavel Pavlíček z Chrudimského kaktusáře, aby se stal redaktorem Atlasu Kaktusů, který od roku 2013 rediguje. Jméno L. Berky je spjato s rodem *Frailea*, který ho naplno uchvátil v roce 1984 a dodnes neopustil. Díky publikační činnosti (Zpravodaj *Frailea*) se seznámil s mnoha českými a evropskými zájemci o tento rod a po roce 1990 začal každoročně vyjíždět po celé Evropě, z počátku za frailejemi, později za jakýmkoli kaktusy. V jeho sbírce najdete nejen kolekci *Frailea*, ale i *Wigginsia*, *Echinopsis*, *Rebutia*, *Lobivia*. Zvláštní pozornost věnuje sbírání hybridních *chamacereusů* (nevytváří je, jen je sbírá). Je členem Notosekce.

Snahou současného předsedy bude přiblížit výbor členům, zapojit do činnosti Spolku větší množství členů tak, aby jen pasivně nepřijímali, ale aktivně se účastnili jeho činnosti. Vytváření přátelské atmosféry a otevřenosti by mělo být samozřejmostí. Je potřeba udržet vysokou úroveň akcí Spolku, tudíž udržet hospodaření Spolku tak, aby jeho činnost nebyla zásadně omezována současnou dobou. Navázat tak na předchozí úspěšnou éru předsedy I. Běťáka. Navenek propagovat pěstování kaktusů a sukulentů, abychom přitáhli další zájemce o jejich pěstování.

- jednatel a 1. místopředseda – RNDr. Jaroslav Bohata PhD.

Jaroslav Bohata se o kaktusy vážněji zajímá od 15 let. Velký vliv na něj měla kniha Josefa Jelínka *O kaktusech*. Postupně si prošel snad všechna stádia vývoje kaktusáře. Zpočátku zakořeňoval odnože, později vyséval semínka od zásilkové firmy Chrudimský kaktusář. První kontakty s dalšími kaktusáři navázal v kaktusářském klubu v Kolíně, následovala stavba skleníku u rodičů na zahradě. Během studií v Praze se v roce 1986 stal členem pražského klubu, navštěvoval přednášky a hlтал znalosti při četbě literatury z obsáhlé klubové knihovny. Postupně zdokonaloval fotografickou techniku. Na první cestu do Mexika se vydal v roce 1996, na druhou v roce 1998 a pak následovaly další cesty. Kromě Mexika zavítal do Argentiny s plzeňskými kaktusáři v roce 2015 a 2017. Na cesty do domoviny kaktusů navazovaly přednášky a také psaní článků, mimo jiné o rodu *Lophophora*. Pravidelně navštěvuje řadu přátel v Čechách, na Moravě, v Německu a ve Švýcarsku. Sbírkou na zhruba 50 metrech čtverečných se snaží udržovat pestrou, má rád menší kaktusové druhy z Mexika i Jižní Ameriky, z ostatních sukulentů hlavně ty mexické, třeba *Echeverie* a *Pachyphyta*.

- 2. místopředseda a „zahraniční komunikace“ – Mgr. Petr Pavelka

Petr Pavelka jr., otec Petr Pavelka vlastnil sbírku kaktusů a spolu s Janem Klikarem založili kaktusářský spolek v Příbrami. Takže se od dětství pohyboval mezi kaktusáři. Koncem 70. let začal vozit první sukulenty, ale ty musely zůstat na okně, do skleníku měly zákaz vstupu. V polovině 80. let se i otci zalíbily živé kameny (*Lithops*) a postupně se množství jiných sukulentů ve skleníku (zejména mesemb) rozrůstalo. V roce 1992 společně vyjeli poprvé za sukulenty, a to do Jihoafrické republiky. V té době již studoval Přírodovědeckou fakultu PŘFUK v Praze a pravidelně chodil na schůze pražského spolku, ještě do Ženských domovů. Po ukončení studia molekulární biologie obor genetika

rostlin, v roce 1994 odcestoval na půl roku do Jihoafrické republiky. V roce 1996 si založil pěstírnu Palkowitschia spol. s r.o., která funguje dodnes a specializuje se sukulentní rostliny z celého světa. Od roku 2000 je členem výboru. Petr je dlouholetým členem redakční rady časopisu Kaktusy. Pravidelně přednáším na sympoziích, jak v ČR, tak v zahraničí. Nejčastější cesty vedou do Afriky (Madagaskar, Tanzanie, Kenya, Namibie, Angola ...), ale navštívil několikrát i Chile, Argentinu, Mexiko, USA. Se svými spolucestujícími objevili nové druhy sukulentů (*Conophytum*, *Crassula*, *Pachypodium*, *Aloe*), některé již byly popsány, jiné na popis stále čekají. Ve Spolku zajišťuje zejména pražské jarní symposium a komunikuje se zahraničím.

- pokladník a evidence členů – Jana Rácová

Jana Rácová je členem spolku od roku 1981, kam jí přilákala paní Violeta Pazourová. Od roku 1987 je členem výboru, tehdy převzala funkci pokladníka po Rudolfovi Dufkovi. Jak říká: „V jádru je moje srdce zahradnické, Jana má ráda přírodu a s ní související pěstování jakýchkoli rostlin na zahradě.“ Pěstitelské spektrum kaktusů, které pěstuje je široké, od odolných druhů kaktusů (zkouší i zimuvzdorné venku), po sukulenty menšího vzrůstu (nemá moc prostoru) a dále tillandsie a orchideje.

- archivář a garant výstavní části spolkových výstav – Mgr. Daniel Haisel PhD.

Daniel Haisel začal s pěstováním kaktusů již na základní škole a s přestávkami se mu tak věnuje přes 40 let. Mezi jeho oblíbené rody sice patří *Astrophytum* a *Turbincarpus*, ale ve sbírce má zastoupeny i jihoamerické rostliny. Spolkové činnosti se začal aktivněji věnovat před třemi lety, kdy převzal archiv a podílel se na tvorbě článků a prezentací s historickou tematikou. Postupně se snaží o digitalizaci archivních dokumentů, aby byly přístupné i v elektronické podobě. V nedávné době začal také pomáhat s přípravou výstav a od letošního roku převezme jejich organizování. Danielův zájem nejen o kaktusy, ale o přírodu jako celek, se promítá i do jeho profesního života, kde je vědeckým pracovníkem v oblasti rostlinné biochemie a fyziologie.

- člen výboru pro komunikaci s členy Ing. Jan Mynář

Jan Mynář začal kaktusy pěstovat asi ve 13. letech, sbírku začal budovat od roku 1988. Zpočátku pěstoval rostliny z rodu *Mammillaria*, ale od roku 1995 se postupně začal specializovat na rod *Escobaria*. Kaktusy pěstuje na terase na Zličíně a balkoně v Kobylisích. V roce 2002 vytvořil webové stránky www.escobaria.cz a pro skupinu zájemců o tento rod založil Club Escobaria. Napsal několik článků do časopisu Kaktusy a Atlasu kaktusů a je spoluautorem Speciálu o rodu *Acharagma*. Členem SPKS Praha se stal v roce 1993 a v minulém roce vstoupil do výboru spolku, kde by rád přispěl k jeho dalšímu fungování a větší spolkové aktivitě.

- knihovník – Ing. Pavel Tůma (kooptován 1.11.2022)

Pavel Tůma se o kaktusy zajímá od roku 1976. Byl členem kaktusářských klubů ve Vyškově a v Liberci, kde byl dlouholetým členem výboru a správcem webových stránek klubu. V průběhu let se postupně specializoval na mexické rostliny, zejména na rod *Astrophytum* a *Turbincarpus* a dále na jihoamerický rod *Gymnocalycium*, zvláště pak na podrod *Muscosemineum* a jeho tzv. komplex *G. mihanovichii - friedrichii*, jehož jedna subspecie byla pojmenován na jeho počest. Širší kaktusářské veřejnosti je známo jeho jméno v souvislosti s přednáškovou činností, která těží z opakovaných cest za kaktusy do jejich domoviny a také s Pavlovou publikační činností, týkající se zmíněných specializací. Jeho příspěvky najdeme v časopisu Kaktusy, v Atlasu kaktusů a také v Internetových novinách, kde píše seriál o rodu *Astrophytum*.

- knihovník – Marie Šnajperková

Marie Šnajperková je členem Spolku od roku 1982, do Spolku vstoupila díky výstavě, na kterou jí přilákal výstavní plakát. Od roku 1987 je členem výboru, od té doby je „inventářem“ knihovny. V současné době střídá již 4. knihovníka (Lindner, Dufek, Berka a teď Tůma). Nerozlišuje mezi kaktusy a sukulenty, všechny má ráda, sbírku má na zasklené lodžii. Mimo kaktusů a sukulentů se věnuje pěstování orchidejí a dalších pokojových rostlin. Za sukulentní exotikou byla 2x na Kubě a 1x ve Venezuele.

- člen výboru (technické zabezpečení) Karel Halbich

Karel Halbich dlouholetá opora Spolku po stránce technické, bez jeho pomoci by se neuskutečnila žádná spolková výstava za posledních 30 let. Kaktusy a sukulenty se začal zabývat již před válkou na počátku 70. let, do skutečného kaktusářství a sukulentářství se pustil v roce 1983, po přestěhování do Prahy – Libuše, kde má vytápěný skleník o rozloze 18 m². Ve sbírce převažují kaktusy a sukulenty Mexika a tvarované rostliny z jižní Afriky (*Portulacaceae* a *Crassulaceae*), často se s nimi můžeme setkat

na pražských výstavách. Dvakrát navštívil Mexiko, jedenkrát Tunis, se Sekcí pěstitelů sukulentů podnikl několik cest po západní Evropě. V roce 1989 byl kooptován do výboru Spolku, jeho hlavní role byla po dobu třiceti let v prodeji rostlin a v posledních pěti letech i ve výstavní části. Karel zajišťuje nahrávání přednášek, tisk vstupenek atd.

- člen výboru (webmaster) Bohdan Sochor

Bohdan Sochor začal s pěstováním kaktusů již na počátku školní docházky, kdy ze školy od kamarádů přinesl odnože opuncí a echinopsisů (rok 1960?), první znalosti získal z časopisu, kde své články uveřejňoval Rudolf Šubík (1964?). První skleníček na balkoně má na svědomí dcera (rok 1980), kdy si přivezla krabici odnoží od sousedů. Sbírka postupně narůstala, v roce 2000 si pořídil pultový skleník v zahrádkářské kolonii. O existenci Spolku se dozvěděl náhodou od pana Koupelky, u kterého si koupil první knihu o kaktusech, a tak se v roce 1990 stal členem. V současné době má sbírku na lodžii, je to směs kaktusů a sukulentů. Do výboru Spolku se propracoval díky spolupráci na webových stránkách, které vytvořil A. Krejčík, regulérním členem je od roku 2016.

- člen výboru Ing. Pavel Heřtus

Pavel Heřtus je dlouholetý propagátor pěstování kaktusů a sukulentů, jeho jméno je spjaté s rodinnou firmou Kakteen-PH-flora, kterou provozuje se svými syny. V prodejním skleníku v Pískové Lhotě je možné získat kaktusy a sukulenty v obdivuhodném sortimentu. K dispozici jsou rostliny vypěstované ze semen z vlastní produkce nebo dovozené z různých světových pěstíren. S kaktusy začal ve dvanácti letech, při obdivování výlohy v pasáži Laterna Magica. Obratem se přihlásil do Spolku (tehdy KKP). Pavel se výrazně orientuje na pěstování jihoamerických horských kaktusů, v minulosti byla proslulá jeho sbírka matukán, v současnosti se hodně věnuje rodu *Sulcorebutia*. V roce 1987 se stal členem výboru, jeho hlavní parketou je přednášková činnost a zajišťování výstav Spolku. Rostliny vystavuje a prodává nejen na našich výstavách, ale i po významných evropských akcích. Podnikl sedmáct cest na naleziště kaktusů do Bolívie, osm do Chile a Mexika. K tomu je třeba připočítat i opakované návštěvy Argentiny, Peru, Ecuadoru, Panamy, Kostariky, Guatemaly i karibských ostrovů. Mimo kaktusů se zajímá i o tillandsie. O svých cestách publikuje v kaktusářských časopisech.

- člen revizní komise – Jitka Šornová

Jitka Šornová se věnuje kaktusům asi 25 let, pěstuje je na lodžii. Kaktusy má pro radost. Díky Janě Rácové se dozvěděla o Spolku. Začala občas chodit na přednášky. Od roku 2022 se stala členem revizní komise.

- člen revizní komise – Petr Zlesák

Petr Zlesák si pořídil první kaktus v roce 1981 v prodejně na Národní třídě (tehdy stál 1,- Kčs), od té doby kaktusy přibýly, ale i ubyly. Sbírku má přes zimu v Radotíně v bytě na lodžii a každé jaro ji stěhuje do pařeniště na zahradu v Pikovicích. Pěstuje převážně menší druhy, zejména příslušníky *Gymnocalycium*, *Mammillaria*, *Rebutia*. Členem Spolku je asi od roku 1988, ve výboru je od roku 2008, kde pomáhá při organizaci akcí Spolku. Petra si z dob minulých můžete spojovat i se zájezdy za kaktusy, kdy cca 8 let zajišťoval technickou stránku.

- nečlen výboru – Jiří Vařečka

Jiří Vařečka kaktusy pěstuje cca 50 let. Od roku 1974 se začal specializovat na rod *Gymnocalycium*. Asi 30 let organizuje zájezdy Spolku do kaktusových i nekaktusových sbírek po celé republice, KaktusBus Jiřího Vařečky je již tradicí. Posledních 10 let ho začaly zajímat i mrazuvzdorné sukulenty (např. *Sempervivum*, *Orostachys* a *Jovibarba*. Jirkovy rostliny, články a nápady najdete na Facebooku:

1.) <https://www.facebook.com/kaktusyvkomoranech.cz>

2.) <https://www.facebook.com/netreskyvkomoranech.cz>

(redakčně sestaveno z podkladů jednotlivých členů)

Lubomír Berka

1.2 Nové mailové adresy výboru Spolku

Vytvořili jsme nové mailové adresy pro některé členy výboru, kteří s vámi intenzivněji komunikují, abychom oddělili naše soukromé maily od těch, které jsou určeny pro Spolek.

Adresář výboru a revizní komise

					mobil	e-mail
Lubomír	Berka	Libice 10	263 01	Dobříš	605 234 137	predseda@spks.cz
Jaroslav	Bohata	9. května 27	281 63	Kozojedy	602 206 917	jednatel@spks.cz
Daniel	Haisel	Východní 151	250 67	Větrušice	728 084 301	haisel@ueb.cas.cz
Karel	Halbich	K Lukám 12/649	142 00	Praha 412	603 760 695	karel.halbich@volny.cz
Pavel	Heftus	Zahradní 166	250 84	Sibřina	602 151 896	matucana@kakteen.cz
Jan	Mynář	Míšovická 454/6	155 21	Praha - Zličín	725 751 286	info@spks.cz
Petr	Pavelka	Toužimská 670	199 00	Praha 18 Letňany	603 210 691	pavelka@palkowitschia.cz
Jana	Rácová	Lichoceves, Noutonice 73	252 64	Velké Přílepy	739 085 332	evidence@spks.cz
Bohdan	Sochor	Štichova 594	149 00	Praha 11 Háje	736 104 130	bsochor@centrum.cz
Marie	Šnajperková	Zdiměřická 1431/17	149 00	Praha 415	606 223 936	marie.snajperk@centrum.cz
Pavel	Tůma	Bílenec 26	441 01	Petrohrad	602 784 937	TumaPavel@seznam.cz
Jitka	Šornová	Plíšková 1945	155 00	Praha 5	604 377 355	j.sornova@seznam.cz
Petr	Zlesák	Vrážská 1172	150 00	Praha 5 Radotín	721 564 403	zlesak.petr@seznam.cz

1.2 Členské příspěvky – časopis Kaktusy 2023

Pro ty, kteří dosud příspěvky nezaplatili (a přečtou si Věstník na internetu), prosíme o vaši platbu. Potřebujeme co nejvíce členů a tudíž odběratelů časopisu Kaktusy, abychom byli schopni udržet tisk časopisu.

Členové nad 70 let 350,- Kč

Ostatní členové minimálně 350,- Kč + 80,- poštovné Kč (celkem 430,- Kč)

Pouze Věstník 80,- Kč

Tak jako v minulých letech necháváme na Vás, jakou výši členského příspěvku nám pošlete. Máme radost z toho, že je členská základna našeho klubu trvale vysoká a činí více než 430 platících členů, z toho přes 60 % platí více než minimální částku. Výbor je Vám všem, komu to situace umožňuje, vděčen.

Vy, kteří platíte bankovním převodem, nezapomeňte uvést své evidenční číslo jako variabilní symbol (pokud ho neznáte, tak stačí vaše jméno v poznámce) a platbu proveďte co nejdříve.

Číslo účtu: 4431570257/0100

(Na základě rozhodnutí výboru SČSPKS se zbylé časopisy Kaktusy a Atlas kaktusů budou v komisním prodeji prodávat o 50,- Kč draž než v předprodeji, pokud budou k dispozici. Zásoba vytištěných kusů navíc bude minimální).

V době přípravy tohoto věstníku se zaregistrovalo přibližně stejné množství členů jako na počátku loňského roku, nemáme dosud žádnou reakci od dalších 50 loňských členů, ty obešleme dopisem.

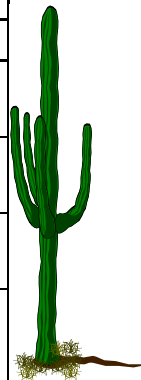
L. Berka

2. Přednášky:

Konají se ve Velké geologické posluchárně UK, Albertov 6, Praha 2

Každý 3. čtvrtek v měsíci, začátek v 18.00 hod., sál otevřen od 17.30 hod.

Termínový kalendář na rok 2023					
	výbor	knihovna		přednáška	téma – autor
Únor	2.2.	2.2.	16.2.	16.2.	F. Veselý – Rody Adromischus a Crassula
	2.3.	2.3.	16.3.	16.3.	S. Matějka - Na horké půdě Big Bendu - Texas, USA
Březen	25.3.2023 - Symposium				
Duben	6.4.	6.4.	20.4.	20.4.	Z. Jára – Pěstování kaktusů ve světle moderních metod a poznatků
Květen	4.5.	4.5.	18.5.	18.5.	J. Bohata – Cesta za Fouquierami a kvetoucími kaktusy - Mexiko 2021 & 2022
	7. 5. 2023 – Spolkový zájezd (Východní Čechy)				
Červen		1.6.	15.6.		
	2. 6. – 18. 6. 2023 – Výstava				

2.1 Program 34. symposia – 25. března 2023

Místo: Velký sál Obvodního úřadu Praha 8 Libeň (kapacita 240 osob) - na stejném místě jako v posledních letech.

Zenklova 43/8 – výstup z metra trasy B stanice Palmovka. Zenklova ulice vede přímo od metra. Pěšky to je asi 5-7 minut, nebo jedna stanice tramvají. Před budovou a v okolí je možnost parkovat.

Od 9,00 do 17,00 (otevřeno od 8.00) **Není nutné se dopředu registrovat.**

Vstupné: 150,-Kč (placeno na místě)

V prodeji budou i přebytky starších časopisů a také kaktusy a sukulenty.

Program:

Úvod – Lubomír Berka - předseda

Přednášky: cca 60-80 minut – *Pořadí přednášek bude upřesněno při zahájení*

1. Hans Fröhning (DE) – Kaktusy v ledu a sněhu – více než 35 let experimentů s kaktusy: „Cacti in Ice and Snow - more than 35 years of experiments with cacti“

2. Bob Potter (Velká Británie) – Sukulenty od Jemenu po Jižní Afriku: „Habitats revisited“ Highlights from Yemen, Socotra, Zimbabwe, Ethiopia, Tanzania, South Africa, Namibia and of course Madagascar

3. Andrea Cattabriga (IT) – Pěstování kaktusů k přírodnímu vzhledu – umění nebo technika? “The natural cultivation of cacti: art or technique?”

4. Martin Lowry (Velká Británie) - Cleistocactus a příbuzné rody: „Cleistocactus and related genera“

Těšíme se na Vaši účast.

P. Pavelka

2.2 Knihovna SPKS je Vám k dispozici!

Naše spolková knihovna je otevřená všem členům, i korespondenčně. Věnujeme část spolkového rozpočtu na neustálé doplňování knihovny. Aktuální stav literatury a DVD je k dispozici na webových stránkách Spolku: <http://www.spks.cz/knihovna.html>.

Těšíme se na shledání s vámi v pravidelných dnech – každý první čtvrtek v měsíci od 16 do 17 hod (v tento den následuje výborová schůze) a třetí čtvrtek v měsíci, od 16.30 do 17.30 hod (následuje přednáška).

Nabízíme DVD záznamy z našich přednášek, přednášku vám vypálíme na DVD a po zaplacení poplatku je vaše na věky.

Za uplynulý rok jsme doplnili knihovnu o následující tituly:

2339	časopis	Cactaceae Etc. 30	2020
2340	časopis	Kaktusz-Világ 44	2020
2341	časopis	Succulenta 99	2020
2342	časopis	Kakteen und Andere Sukkulanten 71	2020
2343	časopis	Kakteen und Andere Sukkulanten 71	2020
2344	časopis	Kaktusy 56	2020
2345	časopis	Kaktusy 56	2020
2346	Maule J., Matulová R.	Cibulománie	2021
2347	ročenka	Swiat Kaktusow, Nr. Specialny Leksykon rodzaju Turbinicarpus, 55	2021
2348	ročenka	Atlas kaktusů 36	2021
2349	ročenka	Atlas kaktusů 36	2021
2350	ročenka	Adenium 31, 32, 33, 34	2018, 2019, 2020, 2021
2351	časopis	Cactaceae Etc. 31	2021, č. 1 - 2019
2352	časopis	Internoto 41, 42	2020, 2021
2353	časopis	Kaktusz-Világ 45	2021
2354	časopis	Succulenta 100	2021
2355	časopis	Kakteen und Andere Sukkulanten 72	2021
2356	časopis	Kakteen und Andere Sukkulanten 72	2021
2357	časopis	Kaktusy 57	2021
2358	časopis	Kaktusy 57	2021
2359	časopis	Avonia 39	2021
2360	ročenka	Schumannia 2	1998
2361	ročenka	Schumannia 3	2001
2362	ročenka	Schumannia 4	2004
2363	ročenka	Schumannia 5	2008
2364	sborník	Sborník ke 100 letům nepřetržité činnosti Spolku pěstitelů kaktusů a sukulentů v Praze, 1922-2022	2022
2365	sborník	Sborník ke 100 letům nepřetržité činnosti Spolku pěstitelů kaktusů a sukulentů v Praze, 1922-2022	2022
2366	Kobayashi H.	Succulents & Cacti in Habitat 1978-2019	2022
2367	ročenka	Swiat Kaktusow, Nr. Specialny Ferocactus, 56	2022

3. CO BYLO

3.1 J. Bohata – Cesta za *Thelocactus tepelmensis* a dalšími krásnými kaktusy a echeverieami 24.11. 2022

Velmi profesionální přednáška, ve které zkušený autor dovedně spojil prvky historické, místní zejména indiánské kultury, včetně pojmenování a využití kaktusů domorodými obyvateli Mexika, odborných taxonomických dat a řady klimatologických map a map biodiverzity - rozšíření xerofytní vegetace, při své výpravě za nedávno nově objeveným a vzácným *Thelocactus tepelmensis* v roce 2019, kterou

uskutečnil společně se svým synem Adamem, jemuž se tak splnil jeho dávný sen, cesty se dále zúčastnil Kamil Procházka a Milan Drozd. Cesta dlouhá téměř 5500 km začala právě výpravou na jih do státu Oaxaca za nově popsáním příslušníkem rodu *Thelocactus*. Cesta zahrnovala také návštěvy historických a kulturních památek jako je pyramida v Cholule, muzeum v Mineral de Pozos a řada křesťanských kostelů. Zajímavou zastávkou bylo údolí v Zapotitlan de Salinas, které je porostlé tzv. kaktusovými lesy tvořenými především sloupovitými *Cephalocereus columna-trojani* a *Neobuxbaumia tetetzo*, pojmenovaná místními obyvateli jako „tetecha“, ti využívají jejich poupata v kuchyni, dále *Mitrocereus (Pachycereus) fulviceps* a *Neobuxbaumia macrocephala*, nazývanými ve španělštině Organo de cabeza amarilla a roja, podle charakteristického žlutého a červeného zbarvení vrcholů stonků. Tato cesta byla doprovázena nálezem řady druhů echeverií a agáví a samozřejmě kaktusů, kterými byly *Coryphantha retusa*, *Ferocactus recurvus*, *Echinofossulocactus crispatus*, *Mammillaria hernandezii* a *huitzilopochtli* a *Pachycereus weberi*. Jediným zážitkem bylo setkání s *Echeveria laui* na přírodním stanovišti. Návštěva stanoviště *Mammillaria huitzilopochtli* se neobešla bez drobných komplikací, neboť v uvedené oblasti byl pohyb možný jen s písemným povolením starosty města Concepción Buena Vista a taktéž současně s nezbytným doprovodem průvodce.

Samotná cesta za *Th. tepelmensis* vedla úchvatnou přírodou, byla současně fyzicky velmi náročná nejen díky vysokým teplotám, ale především s ohledem na značné převýšení. Byla lemována nálezy tillandsií a orchidejí, *Mammillaria kraehenbuehlii* a *sphacellata*, *Echeveria peacockii*, *Opuntia pubescens*, *Agave titanota*, která je v kultuře zaměňována s *A. oteroi*, přičemž v přírodě vytvářejí oba druhy hybridy a také *A. kerchovei*. *Th. tepelmensis* je domorodci nazýván Biznaga de acantilado a vyskytuje se prakticky endemiticky jen na území o rozloze 100 x 300 metrů. Setkání s tímto neobvyklým taxonem již bylo popsáno v časopise Kaktusy 2/2020. Jméno tohoto zajímavého a poměrně obtížně zařaditelného thelokaktusu vzniklo odvozením od jména města Tepelmeme Villa de Morelos, které původně vzniklo složením dvou indiánských výrazů „tepetl“ a „memetl“, což volně přeloženo znamená „hora agáví“. Tento název je velmi výstižný, protože zde najdeme další druhy agáve, kterým jsou *A. atrovirens*, *potatorum*, *scaposa* a již zmíněná *A. oteroi*, zvaná díky svému charakteristickému květenství jako „rabo de león“ tedy „lví ocas“ nebo „ocas lva“.

Další zastávkou bylo severněji položené hornické město Pachuca. V Queretáru pak lokalita poblíž Peñamiller, která je domovinou *Lophophora diffusa*, která vytváří až 21 žebířů při průměru 12 cm. Dále se zde vyskytuje *Strombocactus disciformis*, *Astrophytum ornatum* v doprovodu *Opuntia microdasys* a *Coryphantha erecta*.

Severní zastávkou byla hornatá oblast u Cerro Bola v Coahuile, kde se nacházejí staleté majestátní jedince *Astrophytum coahuilense* o výšce až 50 cm se zajímavými mezižebří, v doprovodu *Thelocactus bicolor* var. *bolaensis*, *Mammillaria lasiacantha* a *Echinocereus stramineus*.

Předposlední zastávkou bylo rozložitě pohoří Sierra Chapultepec v Zacatecasu, kde se vyskytuje *Mammillaria gummiifera*, *Echinocereus pulchellus* var. *weinbergii* a *acifer*, *Echinofossulocactus coptonogonus*, *phyllacanthus* a *polyacanthus* n.n. a ve vrcholových partiích také *Agave parryi* a *Echeveria cante*.

Poslední zastávkou bylo pohoří Sierra Santa Bárbara v Guanajuatu, kde se taktéž vyskytuje *Echinofossulocactus coptonogonus* a *polyacanthus* n.n. a dále *Mammillaria uncinata*, *densisipina*, *gilensis*, *Agave schidigera* a velmi pohledná *Echeveria agavoides* a především částečně světlotrná populace *Mammillaria andersoniana* označovaná jako „rectispina“.

Nesmírně poutavé vyprávění, doprovázené řadou vydařených fotografií, bylo zakončeno návštěvou pyramid v Teotihuacánu.

P. Tůma

3.2 Tradiční vánoční schůze – 15.12. 2022

Vánoční schůze se odehrávala podle tradičního scénáře: kvíz a příspěvky členů. Oproti letům předchozím, autor kvízů L. Berka ve svém již šestnáctém kvízu v pořadí zvolil čistě edukativní téma z oblasti kaktusů (sukulentní kvíz bude připraven na příští Vánoce za pomoci odborného poradce OM). Sledující měli možnost vidět ne zcela známé druhy kaktusů – např. *Bragaiia estevesii*, *Hylocereus stenopterus*, *Neodawsonia apicicephalium*, *Maritimocereus gracilis*, *Dendrocereus nudiflorus* a další. Autor kvízu je velmi potěšen hlubokými znalostmi přítomných členů, dvě třetiny otázek správně odpověděli pánové: Podroužek, Procházka, Potměšil, Tůma a Vojtěch. Všichni byli po zásluze odměněni.

V druhé části večera nám Tomáš Procházka přednesl krátkou prezentaci: Proměny sbírky sukulentů v Botanické zahradě PŘF UK Na Slupi. Tomáš dokumentoval změny ve skleních, které proběhly za cca posledních 15 let. Dalším příspěvkem bylo dílko Jiřího Vařečky (známého gymnofila z Komořan) na zcela negymnofilní téma Netradiční sukulenty pohledem gymnofila. Jirka nám představil jednoho ze svých koníčků – rod *Orostachys*. O Modřanech se asi brzo dočteme v novinách, že sbírka orostachysů a netřesků se vyvalila z vrátek nedaleko meteorologického ústavu a pohřbila svého majitele (takový je to teď „kůň“ – hobby). Závěrečnou část večera vyplnil „zahraniční“ plzeňský kaktusář Luboš Kanca ve dvou filmových příspěvcích: Vzpomínka na MUDr. Vlastimila Habermanna (příspěvek ze skleníku VH) a část filmu Imaginární výprava za *Mammillaria buzoni*, cimrmanovské dílko vzniklé v 80. letech minulého století, později restaurované L. Kaňcou. „Trailer“ z filmu, který je křížencem Járy Cimrmana a filmu Tajemný hrad v Karpatech o hledání výše uvedené rostliny. Pokud vám její jméno nic neříká, tak snad někdy příště, pokud by nám vypadl přednášející, Luboš slíbil záskok s „celovečerním a širokouhlým představením“.

Děkuji všem, kteří se podíleli na programu a přispěli do tomboly.

L. Berka

3.3 T. Kulhánek (Brno) – *Gymnocalycium spegazzinii* - v džungli lokalitních forem – 19.1. 2023

Byli jsme nadšeni, že se nám podařilo do Prahy dostat Tomáše Kulhánka, známého gymnofila, který se významně angažuje ve vydávání internetového časopisu o rodu *Gymnocalycium* - Schuetziana. Přednáška na téma jednoho druhu, která by zaujala a neodradila posluchače, byla o druhu *Gymnocalycium spegazzinii*. Tomáš jako opravdový znalec shrnul poznatky nejen ze svých cest, ale i z cest svých gymnofilních přátel (co jméno, to uznávaný pěstitel nebo sběratel). V cca osmdesáti minutové přednášce jsme dostali informaci o výskytu druhu, o jednotlivých populacích a jejich charakteristikách, vše doprovázeno kvalitním obrazovým materiálem. Dostalo se i na pěstitelské zkušenosti. Bylo znát, že Tomáš ví, o čem mluví, informace byly zcela konkrétní, zasvěcené a podložené fakty. *Gymnocalycium spegazzinii* bylo popsáno v roce 1922 Brittonem a Rosem (a tak loni oslavilo 100 let), jako typová lokalita je uvedeno místo La Viña, provincie Salta, Argentina. Rostlina byla pojmenována na počest Prof. Dr. Spegazziniho, argentinského botanika z Buenos Aires. „Spegouš“ bývá často označován za *Echinocactus horizonthalonius* Jižní Ameriky, přednášející je názoru, že by to mělo být opačně: „horizontík“ by měl být označován za severoamerické *spegaziini*. Je velmi obtížné popisovat rozmanitost jednotlivých stanovištních forem, takže vybírám jen ty nejdůležitější poznatky. Rostlina se nachází hlavně ve třech argentinských provinciích – Catamarca, Tucuman a Salta, zasahuje i do provincie Jujuy, na území, které má od severu k jihu na délku cca 335 km, v převážně v horských údolích, zasahuje až do výšky 3400 m nad mořem. Rostliny rostou převážně ve stínu keřů, v rozpadavém kamenitém substrátu např. břidlice, nebo v naplaveninách mezi kameny. Dorůstají až 30 cm v průměru. Tomáš nás informoval o třech hlavních navazujících skupinách, severní se vyskytuje v údolích Valle Calchaquí Norte a Quebrada del Torro. Na tuto oblast navazuje centrální skupina se čtyřmi oblastmi (Národní park Los Cardones, Central Calchaquí, Amblayo a Quebrada del Rio de las Conchas). Jižní skupina se vyskytuje v oblasti Cafayate, dále na jih ke Quilmes a končí u Mina Capillitas. Je třeba ještě zmínit nepotvrzený výskyt na severu (El Moreno). Tomáš také komentoval nálezy Wolfganga Papsche poblíž La Viña (východní okraj výskytu), tyto lokality sám nenavštívil, ale velmi pravděpodobně se jedná o původní typové rostliny, podle kterých byl tento druh popsán (ploché, zelené rostliny s krátkými trny). Doprovodnou kaktusovou flórou jsou horské druhy kaktusů např. *Lobivia ferox*, *L. chrysantha* a *Trichocereus pasacana*. Nejbližším druhem, který navazuje na *G. spegazzinii* je podle přednášejícího *G. schmidianum*, které se vyskytuje dále na jih, možná se časem najdou v horských údolích i přechody mezi oběma druhy. Jako příbuzné vidí také *G. rhodantherum*.

Tomáši díky, doufáme, že tě v Praze zase někdy v blízké budoucnosti uvidíme.

L. Berka

4. Co bude

4.1 Zájezd 7.5.2023 (neděle)

Odjezd 7:00 Praha 5, Ženské domovy (jako tradičně), návrat okolo 20 hod tamtéž.

Cílem letošního zájezdu bude Hradec Králové a 5 sbírek v jeho okolí. Detaily a podrobnosti emailem po přihlášení.

Přihlášky posílejte na jiri.varecka@seznam.cz (přihláška = jméno + datum narození + číslo mobilního telefonu).

Cena 570,- Kč, platba na účet SPKS (4431570257/0100) (v.s. = číslo mobilu, který budete mít u sebe.). Nejprve je nutno se přihlásit, až potvrzení přihlášky následuje platba – bohužel se již stalo, že byla platba uhrazena bez přihlášky = bez místa k sezení. (Potvrzení o provedené platbě si vezměte s sebou do KaktusBusu). Těším se na naše setkání

Jirka Vařečka

4.2 Jarní výstava 2. 6. – 18. 6. 2023

Tradiční výstava kaktusů a sukulentů se opět bude konat na jaře letošního roku v prostorách skleníku Přírodovědecké fakulty UK. Loni náš Spolek oslavil stoleté výročí a se začátkem druhé stovky bychom přivítali větší zapojení našich členů. Výstavu navštěvují nejen pěstitelé sukulentních rostlin, ale i laická veřejnost z celé republiky. Proto by vystavované rostliny měly ukazovat vysokou úroveň našeho Spolku a každý z členů může přispět svými výpěstky k prezentaci našich výsledků. Právě ta vaše rostlina může nadchnout některého z návštěvníků a získat ho pro rozšíření naší členské základny.

Formát výstavy se zatím měnit nebude, můžete vystavovat klasický “metr” ze své sbírky – ať již zaměřený na nějaký rod nebo jako průřez sbírkou. Samozřejmě přivítáme i vystavovatele, kteří se chtějí pochlubit jednou nebo několika rostlinami.

Od letošního roku se mění garant výstavy a při této příležitosti bychom chtěli poděkovat Karlu Halbichovi za dlouholetou práci při jejich organizování a nastavení skutečně vysoké laťky, kterou budeme těžko překonávat. Právě proto bychom chtěli apelovat i na členy, kteří dosud své rostliny nevystavovali, aby se také zapojili.

Novým garantem se stává Daniel Haisel, přihlášky k výstavě rostlin posílejte v co nejkratší době nově na adresu: vystavy@spks.cz

Napište prosím svoji představu, kolik rostlin můžete vystavovat, případně na jaké rostliny se specializujete. Na tuto adresu pište i různé dotazy, náměty a připomínky týkající se výstavy. Pro členy, kteří neradi používají e-mail, je možné se domluvit na tel. č. 728 084 301.

Příprava výstavy začne v neděli 28. 5. 2023 od 9:00 hod. a bude pokračovat i v následujících dnech. Uvítáme každého, kdo bude mít chuť s přípravou pomoci.

Výstava bude probíhat ve dnech 2. 6. – 18. 6. 2023 od 10:00 do 17:00, poslední den v neděli 18. 6. 2023 pouze do 12:00. Pokladna se bude uzavírat půl hodiny před koncem.

Předem děkujeme vystavovatelům a všem, kteří nám jakýmkoli způsobem s výstavou pomohou.

Daniel Haisel

4.2.1 Příprava jarní výstavy

Letošní jarní výstava se uskuteční ve výše uvedeném termínu. Přihlášky posílejte co nejdříve po obdržení věstníku na e-mail: prodej@spks.cz. Podmínky prodeje a ostatní náležitosti obdržíte obratem. Příprava výstavy začne v neděli 28. 5. 2023. Návaz rostlin 29. a 30. 5. Na spolupráci s našimi pěstiteli se těší výstavní výbor SPKS Praha.

Veškeré informace o podmínkách prodeje rostlin a výstavy: prodej@spks.cz

Výstava bude otevřena denně od 10.00 do 17.00 hod, pokladna se uzavírá půl hodiny před ukončením. Při závěrečné neděli se bude výstava zavírat již ve 12 hod.

**Pomozte nám prosím při přípravě, provozu i úklidu výstavy. Předem děkujeme – Výbor.
Přípravu zahájíme v neděli 28. 5. v 9 hod a pokračujeme v následujících dnech.**

Rovněž bychom potřebovali pomoc při zajištění propagace výstavy a Spolku (noviny, televize ...), a pokud by někdo získal sponzora, bude vítán s otevřenou náručí.

L. Berka

5. RŮZNÉ

5.1 Elektronická komunikace

Chtěli bychom být pružnější v kontaktu s našimi členy, rádi bychom vám zasílali informace o tom, co vám Spolek nabízí co nejaktuálněji. Tímto bychom chtěli požádat všechny členy SPKS o aktualizaci jejich kontaktních údajů. Především se jedná o korespondenční adresu, mimo jiné pro zasílání Věstníku a časopisu Kaktusy a e-mail, pro elektronickou komunikaci (informace o přednáškách a dalších připravovaných akcích SPKS).

Údaje prosím zasílejte na e-mail Spolku info@spks.cz.

Za aktualizaci předem děkuji.

J. Mynář

4.2 Odměna

Výbor Spolku se rozhodl projevit vděčnost několika členům, kteří se z vlastní vůle angažují v pomoci při přípravě a zajištění spolkových výstav. Nabídlí jsme jim spolkový zájezd zdarma v květnu 2023.

L. Berka

4.3 Inzerce agáve

Dovoluji si vám nabídnout vlastní semena z *Agave utahensis* var. *kaibabensis*. Rostlinu jsem vysel ze semen z Ameriky před padesáti lety a vloni konečně vykvetla. Tato rostlina byla celých padesát let volně vysazená na skalce před domem bez jakéhokoliv krytí na zimu. Je předpoklad, že u další generace bude zimovzdornost ne-li stejná, pak tedy určitě vyšší.

Mohu vám nabídnout 199 ks sáčků á 100 ks čerstvých semen, tj. 19 900 ks semen. (Balení v sáčku je min.105 ks.) Cena by u tohoto množství činila Kč 100,- za jeden sáček.

Vladimír Vinický, e-mail: Vladimir.Vinicky@seznam.cz

4.4 Atlas kaktusů 2022

V předvánočním čase byla vydána ročenka Atlas kaktusů, v které se již po třicáté sedmé snažíme přiblížit druhy, které známe důvěrně, ale i druhy, které jsou známé jen specialistům. Snažíme se o průřez celou říší kaktusů, v Atlase najdete informace o kaktusech kulovitých, sloupovitých, převislých, kaktusech z teplých i chladných oblastí, z vysokých hor i nížin. Jednotlivé příspěvky jsou zpracovávány osvědčenými autory. Texty jsou doprovázeny kvalitními fotografiemi, které doplňují odborný text. Cena ve volném prodeji je 300,- Kč.

Atlas lze objednat u hospodářky SČSPKS: proch.jana@centrum.cz nebo u redaktora: berka.frailea@seznam.cz

Omlouváme se předplatitelům ročníku 2023, došlo k chybnému vytištění přiložených složenek, cena ročníku 2023 pro předplatitele je 300,- Kč.

Příspěvky do Věstníku pošlete na adresu:

předseda SPKS: Lubomír Berka, Libice 10, Rybníky, 263 01, e-mail: predseda@spks.cz

jednatel SPKS: Jaroslav Bohata, 9. května 27, Kozojedy, 281 63, e-mail: jednatel@spks.cz

<http://www.spks.cz/>; <https://www.facebook.com/SPKSPraha>